

การประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ เนื่องในโอกาสครบรอบ 25 ปีมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ตราประจำ
สถาบันของท่าน
(ถ้ามี)

เรียนรู้เพื่อรับใช้สังคม

ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการรู้เท่าทันเทคโนโลยีสารสนเทศของ นักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

รัชนี ผิวม่วง* สุพจน์ ดีไทย, จิราพร อ้วนใหญ่, ชูพิยะห์ สามะ, ณัฐธยาน์ สังขฤทธิ์, จันทร์เพ็ญ เสียงไพพันธ์, อินอาม กากาว, และณัฐธิชา พองน้ำ
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
*อีเมลล์: ratchykookai@gmail.com โทรศัพท์: 090-9716360

บทนำ

การรู้เท่าทันเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นทักษะที่มีความจำเป็นของนักศึกษาพยาบาล เนื่องจากต้องนำทั้งความรู้ และทักษะการรู้เท่าทันเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเรียนรู้ในชีวิตประจำวัน การเรียนวิชาทฤษฎีและการฝึกปฏิบัติการพยาบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ในการดูแลสุขภาพของผู้รับบริการนักศึกษาจะต้องมีการ ค้นหาข้อมูลสารสนเทศทางด้านสุขภาพ การเลือกใช้ข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือ และนำความรู้ไปเชื่อมโยงกับความรู้ จากแหล่งอื่นๆ ก่อนนำไปใช้ (Stellefson, et al., 2011) หากนักศึกษามีการรู้เท่าทันเทคโนโลยีสารสนเทศไม่ เพียงพออาจส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา รวมทั้งการให้ข้อมูลและการดูแลผู้รับ บริการที่ไม่ถูกต้องได้

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจการศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการรู้เท่าทันเทคโนโลยีสารสนเทศของนักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการรู้เท่าทันเทคโนโลยีสารสนเทศของนักศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการรู้เท่าทันเทคโนโลยีสารสนเทศของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ถึง ชั้นปีที่ 4 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง :

นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ถึง 4 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ จำนวนขนาดของ กลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของยาโร ยามาเน่ (Yamane, 1973) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 272 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย :

ตัวแปรต้น
อายุ จำนวนปีที่ศึกษา เกรดเฉลี่ย รายได้ ความรู้และความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ความ สามารถในการใช้อินเทอร์เน็ต ความสามารถในการพิมพ์ ความสามารถในการใช้ชุดโปรแกรมสำนักงาน

ตัวแปรตาม
การรู้เท่าทันเทคโนโลยีสารสนเทศ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย :

เป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ส่วนที่ 2 การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ประกอบด้วย ส่วนที่ 3 ความรู้เท่าทันการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ แบ่งเป็น 5 ด้าน ตามกรอบแนวคิดของ Panel (2002) คือ 1) การเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศ 2) การจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ 3) การเชื่อมโยง เทคโนโลยีสารสนเทศ 4) การประเมินผลเทคโนโลยีสารสนเทศ และ 5)การสร้างเทคโนโลยีสารสนเทศ แบบสอบถามผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ได้ค่าดัชนีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) = 0.67 - 1.00 คะแนน และหาความเชื่อมั่นได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาเท่ากับ 0.985

การเก็บรวบรวมข้อมูล :

ทำแบบสอบถามออนไลน์ทาง google form
การวิเคราะห์ข้อมูล : สถิติเชิงบรรยาย และ สถิติสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 97.80 อายุระหว่าง 18-25 ปี เฉลี่ย 20 ปี (S.D. = 1.3) เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 27.90 รองลงมาชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 ร้อยละ 25 และ 23.90 ตามลำดับ เกรดเฉลี่ย (GPA) 2.95 (S.D. = 0.40) เกรดเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.51 - 3.00 มากที่สุด ร้อยละ 41.20 รองลงมา 3.01 - 3.50 ร้อยละ 35.70 และ 2.00 - 2.50 ร้อยละ 13.60 รายได้ ต่อเดือน เฉลี่ย 7,229 บาท (S.D. = 3,153.7) รายได้ในช่วง 2,501 - 5,000 บาทมากที่สุด ร้อยละ 34.20 รองลงมา 7,501 - 10,000 บาท ร้อยละ 31.60 และ 5,001 - 7,500 บาท ร้อยละ 26.50

กลุ่มตัวอย่างมีความรู้และความเข้าใจอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{x} =4.87, S.D.=± 1.10) ความสามารถในการพิมพ์ระดับมากที่สุด (\bar{x} =4.42, S.D.=± 0.91) ความสามารถในการใช้ชุดโปรแกรมสำนักงาน (Word, excel, power point) ระดับมาก (\bar{x} =3.70, S.D.=± 0.67) และความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ตระดับ มาก (\bar{x} =3.88, S.D.=± 0.62) การรู้เท่าทันเทคโนโลยีสารสนเทศ 5 ด้าน ได้แก่ การเข้าถึงเทคโนโลยี สารสนเทศ (Access) ด้านการจัดการ (Manage) ด้านการเชื่อมโยง (Integrate) ด้านการประเมินผล (Evaluate)และด้านการสร้างเทคโนโลยีสารสนเทศ (Create) และการสื่อสาร (Communication) อยู่ใน ระดับมากทุกด้านทั้งโดยรวมและรายด้าน

ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการรู้เท่าทันเทคโนโลยีสารสนเทศของนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัย หัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ พบว่า มีปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรู้เท่าทันเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ มี 3 ด้าน ได้แก่ ความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ต (r=0.74, p<.001) ความสามารถในการพิมพ์ (r=0.49, p<.001) และความสามารถในการใช้ชุดโปรแกรมสำนักงาน (r= 0.66, p<.001) ส่วนปัจจัยอายุ เกรดเฉลี่ย ชั้นปี รายได้ และความรู้และความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศไม่มีความ สัมพันธ์กับการรู้เท่าทันเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการรู้เท่าทันเทคโนโลยีสารสนเทศ

ปัจจัย	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)
- อายุ	0.04
- จำนวนปีที่ศึกษา	0.05
- เกรดเฉลี่ย	- 0.09
- รายได้	0.10
- ความรู้และความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	- 0.04
- ความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ต	0.74*
- ความสามารถในการพิมพ์	0.49*
- ความสามารถในการใช้ชุดโปรแกรมสำนักงาน	0.66*

*p <.001

การอภิปรายผล

ความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ต ความสามารถในการพิมพ์ และความสามารถในการใช้ชุดโปรแกรม สำนักงานความสัมพันธ์ทางบวกกับการรู้เท่าทันเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งความสามารถในการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศทั้ง 3 ด้านเป็นทักษะส่วนบุคคลขั้นพื้นฐานในการใช้สารสนเทศที่สำคัญ และจากการศึกษาถึง ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศทั้ง 3 ด้านของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในครั้งนี้ พบว่า อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด จะเห็นได้ว่าเมื่อนักศึกษามีทักษะความสามารถเบื้องต้น ทำให้นักศึกษาสามารถที่จะเข้าถึงข้อมูล ประเมินผลความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล เชื่อมโยงเนื้อหาเกี่ยวกับแหล่งความรู้อื่น การจัดระบบข้อมูล และการ ออกแบบ และสื่อสารเผยแพร่ข้อมูลได้ดี สอดคล้องกับการศึกษาของ Tubaishat & Habiballah (2016) ที่ พบว่า ทักษะการใช้อินเทอร์เน็ตเป็นปัจจัยที่สัมพันธ์กับการรู้เท่าทันเทคโนโลยีสารสนเทศ แต่ อายุ เกรดเฉลี่ย ไม่มีผลต่อการรู้สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ด้านสุขภาพ และการศึกษาของ Celot (2009) ที่กล่าวถึงความ สามารถของบุคคล (personal competence) ในการใช้สื่อได้อย่างเหมาะสมและคล่องแคล่ว (use skills) มีผลต่อการรู้เท่าทันเทคโนโลยีสารสนเทศ

การศึกษาของจัวร์ตัน ดวงจันทร์ และคณะ (2560) ที่พบว่า ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการรู้เท่าทันเทคโนโลยี สารสนเทศ ได้แก่ อายุ จำนวนปีที่ศึกษา ประสบการณ์ฝึกภาคปฏิบัติทางการพยาบาล ความสามารถในการ ประเมินสารสนเทศ ความเชื่อมั่นในการนำสารสนเทศไปใช้ เนื้อหาสาระของข้อมูลที่สืบค้น ความถี่ในการ สืบค้นข้อมูล ภาวะสุขภาพ ความน่าเชื่อถือของสารสนเทศ ซึ่งแตกต่างจากการศึกษานี้ที่พบว่า อายุ จำนวนปีที่ศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับการรู้เท่าทันเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และ นอกจากนี้ยังมีปัจจัยสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ (Celot, 2009) ได้แก่ การจัดการให้มีสื่อสารสนเทศด้าน สุขภาพอย่างเพียงพอ นโยบายประชาสัมพันธ์ หรือจัดบริบทที่เอื้อต่อการรู้เท่าทันสื่อ เช่น การจัดหาสารสนเทศ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกระบวนการเรียนการสอน ลักษณะอาจารย์ผู้สอน การจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ พร้อมใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในการศึกษานี้ไม่ได้ศึกษาปัจจัยสิ่งแวดล้อม ซึ่งถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่มี ความสำคัญต่อการรู้เท่าทันเทคโนโลยีสารสนเทศ

ข้อเสนอแนะ ควรมีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนาทักษะการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้แก่ ความสามารถในการพิมพ์ ความสามารถในการใช้ชุดโปรแกรมสำนักงาน และความสามารถในการใช้ อินเทอร์เน็ต หรือตรวจสอบตราทักขณไปในการจัดเรียนการสอนในรายวิชาทฤษฎีและรายวิชาปฏิบัติเพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาพยาบาลมีการรู้เท่าทันเทคโนโลยีสารสนเทศเพิ่มขึ้น

รายการอ้างอิง

จัวร์ตัน ดวงจันทร์, จันทิมา แก้วเขียว, พนิดานาญ ขำนาญเสื่อ, เขียวลักษณ์ มีบุญมาก, จุฬารัตน์ ท้าวหาญ, พรเลิศ ชุ่มชัย และฉัตรทอง จารุพิสิฐไพบูลย์. (2560). ปัจจัยทำนายการรู้ สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ด้าน สุขภาพของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลสังกัด สถาบันพระบรมราชชนก. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย ฉบับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 11(1), 235-248.
ณัฐนันท์ ศิริเจริญ. (2557). การสื่อสารเพื่อสร้างความรู้และเสริมทักษะด้านการรู้เท่าทันสื่อ อินเทอร์เน็ตใน ระดับเชิงลึกของเยาวชนไทยจากสามองค์ประกอบหลัก. วารสารวิชาการ Veridian E-Journal ฉบับ มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ, 7(3), 322-341.
เทอดศักดิ์ ไม้เท้าทอง. (2554). การสืบค้นและการประเมินแหล่งสารสนเทศทางสุขภาพบนเว็บ: ประเด็นและ บทวิเคราะห์จากงานวิจัย. วารสารสารสนเทศศาสตร์, 29(3), 31-41.
น้ำทิพย์ วิภาวิน, (2552). การรู้เรื่องการอ่านการรู้สารสนเทศและการรู้เท่าทันเทคโนโลยี สารสนเทศ. บรรณ ศาสตร์ มศว., 2(1).109-123
สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. (2562). รายงาน ผลการสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ปี 2556. สืบค้นเมื่อ 10 เมษายน 2562, จาก <https://www.etda.or.th/publishing-detail/thailand-internet-user-profile-2013-th.html>
Celot, P. (2009). Study on assessment criteria for media literacy. Brussels: The European Commission.
Panel, I. L. (2002). Digital transformation: A framework for ICT literacy. Educational Testing Service. Retrieved 10 April 2019, From <https://www.ets.org/Media/Research/pdf/ICTREPORT.pdf>
Stellefson, M., Hanik, B., Chaney, B., Chaney, D., Tennant, B., & Chavarria, E. A. (2011). eHealth literacy among college students: a systematic review with implications for eHealth education. Journal of medical Internet research, 13(4), e102.
Tubaishat, A., & Habiballah, L. (2016). eHealth literacy among undergraduate nursing students. Nurse education today, 42, 47-52.
Yamane, T. (1973). Statistics: An introductory analysis. New York: Harper & Row.